

GEC NERA

GRUPUL ECOLOGIC DE COLABORARE NERA ECOLOGICAL COOPERATION GROUP NERA

325600 - ORAVITA Str.1 Decembrie 1918 nr.60 etaj 2 Judetul Caras Severin
Telef. 0255-571224, 0255-572026, 0722 437 197 , fax 0255- 572026
www.gecnera.ro, E-mail: gecnera@yahoo.com

Nr. 1384/CIVIC 19/30.11.2012

RAPORT DE MONITORIZARE ALTERNATIVĂ A AGRESIUNILOR ÎMPOTRIVA MEDIULUI ÎN ZONA PARCULUI NATURAL PORȚILE DE FIER

- SEPTEMBRIE– NOIEMBRIE 2012 -

I. Scopul monitorizării alternative a activităților ilegale care agresează factorii de mediu și biodiversitatea din zona Parcului Natural Porțile de Fier

Monitorizarea alternativă, prin activități de voluntariat, a stării mediului în zona Parcului Natural Porțile de Fier reprezintă una din activitățile principale ale Grupului Ecologic de Colaborare Nera în cadrul proiectului *Activități de watchdog și advocacy destinate stopării activităților antropice ilegale în aria Parcului Natural Porțile de Fier* finanțat prin Fondul de Inovare Civică.

Prin această activitate voluntarii, care activează în cadrul centrului de voluntariat al GEC Nera, colectează informații privind starea factorilor de mediu și a biodiversității în zona acestei arii naturale protejate precum și despre cele mai frecvente și relevante fenomenele de agresiune împotriva mediului provocate de activitățile antropice ilegale.

Informațiile sunt percepute la nivelul simțurilor umane de bază iar abilitățile de selectare a acestor informații, în funcție de relevanța lor pentru scopul propus, au fost dobândite de către voluntari în urma unui curs de abilitare.

Informațiile colectate sunt înscrise în formulare (fișe) de monitorizare alternativă a mediului iar pe baza lor, GEC Nera întocmește rapoarte periodice, incluzând concluzii privind starea mediului și recomandări privind direcții de acțiune pentru autoritățile direct responsabile de implementarea politicilor publice de protecția mediului și pentru agenții economici care agresează mediul din această zonă. Ulterior aceste rapoarte sunt distribuite tuturor factorilor interesați (autorități, presă, populația locală, agenți economici, ONG-uri, etc) cerându-se totodată și un punct de vedere în legătură cu acțiunile pe termen scurt și mediu ce urmează a fi întreprinse pentru stoparea agresiunilor împotriva mediului din aria PN Porțile de Fier.

Rapoartele de monitorizare au rolul de a furniza informații alternative din zona societății civile și de a contribui la fundamentarea de decizii corecte care să prevină și să stopeze fenomenele de agresiune împotriva mediului și în special împotriva patrimoniului natural al PN Porțile de Fier. În același timp aceste rapoarte reprezintă o atitudine civică și o implicare concretă asumată de către GEC Nera în numele cetățenilor afectați de impactul negativ al agresiunilor împotriva mediului.

II. Zona și perioada de monitorizare

În perioada septembrie – noiembrie 2012 voluntarii GEC Nera au realizat următoarele misiuni de monitorizare:

-septembrie 2012, monitorizarea Parcului Natural Porțile de Fier pe teritoriul comunei Dubova, incluzând rezervația naturală Cazanele Mari - Cazanele Mici.

-octombrie – noiembrie 2012, monitorizarea Parcului Natural Porțile de Fier pe teritoriul comunelor/orașelor Socol, Pojejena, Moldova Nouă, Coronini, incluzând următoarele obiective ale patrimoniului natural: rezervatia naturala Balta Nera –

Dunăre, zona umedă Pojejena – Divici (arie de protecție specială avifaunistică), zona umedă Ostrov - Moldova Veche (arie de protecție specială avifaunistică), rezervația naturală Baziaș, rezervația naturală Râpa cu Lăstuni din Valea Divici, Peștera Gaura cu Muscă și punctul turistic Stâncă Babacai – Coronini.

III. Starea factorilor de mediu și a biodiversității în zona monitorizată.

a) Apa

Apa fluviului Dunărea a oferit vizibilitate obiectelor scufundate până la adâncimea de 40 cm în Coronini în dreptul punctului turistic Gaura cu Muscă, până la 35 cm în dreptul postului de control Baziaș al Poliției de Frontieră și până la 33 cm la confluența cu pârâul Radimna.

Pe întregul traseu monitorizat, pe malul stâng al Dunării, există depozitate ambalaje de plastic iar pe suprafața apei s-au observat în permanență pelicule și dăre de carburanți și grăsimi, ambalaje de plastic și deșeuri din lemn.

Concentrațiile cele mai mari de ambalaje de plastic au fost observate în golful de la Baziaș de la intrarea Dunării pe teritoriul României și în stuful de la marginea apei din zona umedă Divici – Pojejena. Ambalajele se depun ca urmare a antrenării acestora de către vânt sau cu ocazia viiturilor de pe Dunăre.

Incepând de la o distanță de 5 m de mal apa din Dunăre are miros caracteristic de ape uzate de canalizare.

În albie, în zona podurilor, și pe malurile pârâurilor Radimna, Boșneag, Pojejena și Sichevița; în special în interiorul localităților Moldova Nouă, Pojejena, Radimna, Gornea, Sichevița; există cantități mari de ambalaje de plastic și deșeuri menajere.

b) Solul și formațiunile geologice

Pe întregul traseu al DN 57 și DN 57A există abandonate ambalaje de plastic pe ambele părți ale drumului. Concentrații mai mari de ambalaje există la punctul turistic Gaura cu Muscă (comuna Coronini) și în cele cca 33 campuri improvizate (în general locuri de pescuit) situate pe malul stâng al Dunării între localitățile Baziaș și Berzasca.

Cea mai mare concentrație de ambalaje a fost înregistrată pe teritoriul zonei umede Balta Nera – Dunăre, atât pe malul stâng al Dunării cât și în delta râului Nera (comuna Socol), pe o suprafață de cca 3 ha. În delta Nerei ambalajele se depun de regulă la viituri când arborii și tufișurile de aici reprezintă un filtru de reținere pentru asemenea materiale.

În interiorul zonei umede Divici – Pojejena, la 100 m amonte de podul peste pârâul Radimna există un depozit de deșeuri de materiale de construcție pe o suprafață de cca 150 mp și urme de autovehicole.

La 2,0 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, spre localitatea Coronini, între șosea și malul Dunării este amplasat Iazul de Decantare Bosneag Extindere al SC Moldamin Moldova Nouă care ocupă o suprafață de cca 151 ha.

Pe amplasamentul Iazului de Decantare Bosneag Extindere este depozitat sterilul rezultat în urma procesului de separare a apei reziduale prin decantare.

În perioadele cu vânt puternic din zona Iazului s-a putut observa antrenarea pulberilor de steril provocând efectul de poluare.

Informațiile prezentate de localnici confirmă faptul că cel mai recent fenomen de deflație a avut loc în perioada aprilie - mai 2012 ocazie cu care au fost poluate cu reziduri provenind din această zonă localitățile și terenurile din Moldova Veche, Moldova Nouă, Măcești din România și Vinci, Požeženo, Veliko Gradište din Serbia.

În raport cu situația din anii anteriori, pe suprafața stâncii Babacai – punct de interes turistic amplasat în apele Dunării imediat la ieșirea din localitatea Coronini spre Berzasca), au apărut numeroase fisuri. Din informațiile oferite de localnici rezultă că în fiecare an, după ciclurile de îngheț-dezghet, din această stâncă sunt dislocate bucăți mari fapt pentru care Stanca Babacai se deteriorează în permanență.

La 1,5 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, pe partea stângă a șoselei, există resturi ale unei deponii improvizată de deșeuri, ambalaje și gunoi menajer pe o suprafață de cc. 800 mp.

În aval de confluenței pârâului Sichevița cu Dunărea mai mulți deținători de terenuri (3 cazuri) au executat lucrări de extindere în albia fluviului a incintei proprietății. Aceste lucrări contravin legislației în domeniul gospodăririi apelor.

c) Aerul

Informațiile prezentate de localnicii din Moldova Veche, Moldova Nouă, și Măcești afirmă faptul că în urma fenomenelor de deflație care au avut loc pe suprafața Iazul de Decantare Bosneag Extindere în anul 2012 aerul a fost greu respirabil în aceste localități iar vizibilitatea redusă.

d) Biodiversitatea

În rezervația naturală Balta Nera – Dunăre ambalajele de plastic depozitate în delta Nerei sufocă vegetația și perturbă habitatul păsărilor de apă.

În rezervația naturală Râpa cu Lăstuni din Valea Divici, lăstunul de mal (*Riparia riparia*) a părăsit habitatul din abrupturile argiloase de pe margine drumului Pojejena – Socol. S-a observat refacerea habitatului în abrupturile malurilor din zona golfului Dunării din zona rezervației naturale Balta Nera – Dunăre.

Pe întreg traseul monitorizat există resturi arse de arbori tineri în dreptul a 14 vetre de foc.

Agresiuni împotriva mediului specific practicării turismului neorganizat.

Pe malul Dunării au fost întâlniți cca 55 de turiști, cu autoturisme și corturi proprii, care au campat pe malul Dunării sau pe Valea Radimnei, în locații de campare improvizate, în grupuri de 4-5 persoane. În toate campările există abandonate ambalaje din plastic și gunoi menajer precum și vetre de foc.

În 7 campări improvizate de pe malul Dunării seara și noaptea au fost folosite radio-casetofoane la un nivel foarte ridicat de sonorizare, fapte care au provocat disconfort localnicilor și celorlalți turiști.

Toți pereții peșterii Gaura cu Muscă sunt inscripționați cu slogane și desene (unele obscene).

Panourile de informare instalate de Adm. PN Porțile de Fier în rezervația Pojejen – Divici și Balta Nera – Dunăre sunt zgâriate sau inscripționate cu alte texte.

Panourile de informare instalate de GEC Nera în incinta pensiunii Apus de Soare de la Baziaș au fost demontate de către persoane neidentificate și depozitate pe malul Dunării. În urma intervenției GEC Nera, Primăria Socol a reinstalat panourile în zona punctului de control Baziaș al Poliției de frontieră.

IV. Recomandări pentru îmbunătățirea politicilor publice de mediu în zonelor monitorizate.

a) Măsurile din partea autorităților publice centrale și locale.

- Realizarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivel de comună/oraș cu includerea în sistem a ariilor naturale protejate. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate.

-Realizarea de parteneriate public – private, cu investitori interesați în amenajarea unor câmpuri ecologice în zonele permise ale PN Porțile de Fier pe traseele turistice de pe malul Dunării, Valea Radimnei și Ciucarul Mare. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul PNDR măsura 313.

- Realizarea unei infrastructuri de vizitare adecvată pentru PN Porțile de Fier. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii ; POR - Axa Prioritara 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului și PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice.

-Implementarea unui proiect de conservare a stâncii Babacai. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice.

-Realizarea unui sistem eficient destinat cunoașterii și acceptării de către populație și turiști a regimului ariilor naturale protejate și promovării patrimoniului natural și cultural - istoric. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii și PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice

-Colectarea de urgență a ambalajelor și deșeurilor menajere din locurile de campare improvizate și de pe cursurile de apă din interiorul localităților și din zona ariilor naturale protejate.

-Implementarea de proiecte privind stabilizarea depozitului de deșeuri miniere Tăușani - Boșneag și reconstrucția ecologică a suprafețelor de teren agricol afectate. Costurile pot fi suportate de la bugetul de stat sau prin accesarea fondurilor UE în cadrul POR: AP 4 Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, DMI 4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități, după lămurirea în prealabil situației juridice a acestor incinte și transferul lor în patrimoniul autorităților publice locale sau județene.

-Intensificarea controalelor din partea Administrației Parcului Natural Porțile de Fier, Primăriilor, Inspectoratului Județean al Gărzii de Mediu, Inspecției Silvice și de Vânătoare Timișoara; Inspecției Sanitar – Veterinare Caraș – Severin, Inspectoratului Județean de Poliție Caraș – Severin și Administrației Apele Române în scopul prevenirii, diminuării și stopării fenomenelor de agresiune împotriva patrimoniului natural.

Colectiv de redactare:

- *Cornel Popovici Sturza* –consultant proceduri de monitorizare alternativa a mediului (GEC Nera)
- *Elena Ciomaga* -consultant privind regimul de protecție și conservare al PN Porțile de Fier (APM CS)
- Ileana Rotaru* -consultant comunicare (independent)

Notă:

Raportul s-a realizat prin procesarea a 48 de fișe de monitorizare alternativă a mediului, întocmite de către voluntari în perioada de monitorizare.

Aceste documente cuprind informații suplimentare, probe (acolo unde este cazul) , imagini, și pot fi puse la dispoziția celor interesați de către GEC Nera.

